

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Kształtowanie i ochrona środowiska - ćwiczenia laboratoryjne, PG_00193840						
Kierunek studiów	Geografia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Nauk Społecznych -> Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej -> Zakład Badań Krajobrazu i Kształtowania Środowiska						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	mgr Paweł Druet					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	0.0	20.0	0.0	0.0	20
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	20		2.0		28.0	50
Cel przedmiotu	1 - poznanie prawnych, organizacyjnych, naturalnych i funkcjonalnych uwarunkowań ochrony środowiska; 2 - znajomość szczegółowa prawnych form ochrony przyrody i środowiska oraz umiejętność ich stosowania w ochronie zasobów; 3 - poznanie organów ochrony środowiska i ich kompetencji; 4 - poznanie zasad kształtowania i użytkowania przestrzeni w warunkach zrównoważonego rozwoju; 5 - poznanie podstawowych procesów przyrodniczych jako podstawy gospodarki i ochrony środowiska; 6 - poznanie uwarunkowań funkcjonowania środowiska naturalnego; 7 - poznanie podstawowych ekosystemów lądowych i ich znaczenia dla funkcjonowania środowiska i gospodarowania człowiekiem; 8 - poznanie zagrożeń środowiska i narzędzi przeciwdziałania im oraz zasad rekultywacji i rewaloryzacji zasobów środowiska; 9 - opanowanie terminologii z zakresu ochrony środowiska i jej stosowania w polityce przestrzennej i ochronie środowiska; 10 - opanowanie umiejętności oceny i przewidywania procesów przyrodniczych, zagrożeń i oddziaływań na środowisko życia człowieka						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[GEOGRL3-K03] jest gotów do działań społecznych, w tym współdziałania na rzecz zachowania równowagi ekologicznej i ochrony zasobów Ziemi i jej zrównoważonego rozwoju, wykorzystując w tym celu formy własnej przedsiębiorczości	K_K04 – posiada wiedzę na temat szkodliwości niezrównoważonych działań środowiskowych, rozumie potrzebę ich ograniczania i prowadzenia zrównoważonych działań środowiskowych; zna sposoby prowadzenia działań gospodarczych w sposób ograniczający negatywny wpływ na środowisko, a także partycypujący w jego ochronie; treści programowe: B.1, B.4, B.5	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[GEOGRL3-U04] potrafi stosować metody terenowe i kameralne oraz narzędzia badawcze, metody analizy przestrzennej oraz metody prezentacji wyników badań z zakresu nauk geograficznych, ocenić ich przydatność do realizacji zadań, w których można urzeczywistnić cel aplikacyjny geografii	K_U04 – zna i proponuje działania terenowe i analizy przestrzenne, które przyczynią się do ochrony i rekultywacji środowiska, wraz z odpowiednimi metodami prezentacji wyników tych działań; potrafi zidentyfikować problemy środowiskowe na wybranym obszarze i zaproponować metody ich oceny, monitoringu oraz przeciwdziałania ich negatywnym skutkom; treści programowe: B.1, B.3, B.5	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[GEOGRL3-U03] potrafi zaplanować i przeprowadzić, samodzielnie i w zespole, proste postępowanie badawcze z zakresu nauk geograficznych pod kierunkiem opiekuna naukowego w oparciu o niezbędne informacje z literatury fachowej i innych źródeł	K_U03 – zna literaturę fachową oraz wynikającą z niej metodologię, dotyczące zagadnień związanych z ochroną środowiska; przeprowadza samodzielnie i w zespole postępowanie badawcze dotyczące ochrony środowiska, zawierające m.in. charakterystykę obszaru badań, opis metod badawczych, realizację badania, opis wyników i wnioski; treści programowe: B.1, B.3	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[GEOGRL3-U02] potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu nauk geograficznych oraz dostępne źródła informacji do prawidłowej interpretacji podstawowych procesów i zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych	K_U02 – zna źródła informacji i metody analiz przestrzennych oraz statystycznych związanych z identyfikacją i interpretacją podstawowych procesów i zjawisk przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i politycznych; potrafi za ich pomocą zinterpretować dane o środowisku wybranego obszaru i w wyniku tego scharakteryzować wspomniane procesy i zjawiska; treści programowe: B.1, B.2, B.3, B.4, B.5	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU5] realizacja zadania problemowego
	[GEOGRL3-W06] zna w stopniu zaawansowanym metody pozyskiwania, przetwarzania i opracowywania danych o środowisku geograficznym, oraz metody ich analizy i interpretacji	K_W06 - zna najważniejsze źródła informacji o środowisku geograficznym, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów sozologicznych; potrafi wykonać analizy statystyczne i przestrzenne na podstawie materiałów kartograficznych, statystycznych i planistycznych; treści programowe: B.1, B.2, B.4, B.5	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[GEOGRL3-U01] potrafi zidentyfikować i analizować podstawowe procesy i zjawiska przyrodnicze oraz społeczno-ekonomiczne, analizować ich przyczyny i przebieg oraz formułować i dyskutować podstawowe problemy dotyczące warunków fizyczno-geograficznych oraz sytuacji społecznej, gospodarczej i politycznej i ich zmian w różnych skalach przestrzennych	K_U01 – potrafi wykonać charakterystykę fizycznogeograficzną i społeczno-ekonomiczną wybranego obszaru z wyszczególnieniem procesów i zjawisk, które na nim występują; potrafi zidentyfikować przyczyny i skutki tych zjawisk w wyniku interpretacji źródeł informacji oraz dyskusji; treści programowe: B.1, B.4, B.5	[SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna

	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[GEOGRL3-W05] zna interakcje zachodzące pomiędzy środowiskiem naturalnym i antropogenicznym w różnych skalach przestrzenno-czasowych ze szczególnym uwzględnieniem procesów i zjawisk zachodzących w obszarze Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich i uwarunkowania tych interakcji	K_W05 – potrafi scharakteryzować wzajemne oddziaływania na linii środowisko naturalne-środowisko antropogeniczne w różnych skalach przestrzenno-czasowych; zna i potrafi opisać specyfikę kluczowych interakcji pomiędzy środowiskiem naturalnym i antropogenicznym w obszarze Pobreży i Pojezierzy Południowobałtyckich; treści programowe: B.1, B.4, B.5	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW2] prezentacja/projekt/referat/raport [SW3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
Treści przedmiotu	B. Problematyka ćwiczeń B.1. Rodzaje i formy degradacji środowiska geograficznego B.2. Formy ochrony środowiska i ochrony przyrody B.3. Rekultywacja środowiska przyrodniczego B.4. Kształtowanie środowiska - aspekt komponentu i całości B.5. Wybrane zagadnienia zarządzania zasobami środowiska		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	prace etapowe	51.0%	45.0%
	obserwacja studenta na zajęciach	51.0%	10.0%
	testy	51.0%	45.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	- wykłady zaopatrzone w opracowania i komentarze poszerzające zakres informacji, udostępnione na stronie internetowej Katedry Geografii Fizycznej i Kształtowania Środowiska UG; - Barnier M., Atlas wielkich zagrożeń, Wyd. Naukowo-Techniczne, Warszawa; - Zarska B., 2007, Ochrona krajobrazu, Wyd. SGGW, Warszawa; - Ustawa Prawo ochrony środowiska; - Ustawa o ochronie przyrody; - Ustawa Prawo wodne; - Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych; - Dobrzańska D., Dobrzański G., Kielczewski D., 2008, Ochrona środowiska przyrodniczego, PWN, Warszawa. - Maciak F., 2003, Ochrona środowiska przyrodniczego, PWN, Warszawa. - Górka K., Poskrobko B., Radecki W., 2001, Ochrona środowiska, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa. - Wąsikiewicz-Rusnak U., 2003, Ekorozwój w strategii gospodarowania, Wyd. Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków. - Boć J., Nowacki K., Samborska-Boć E., 2004, Ochrona środowiska, Kolonia Limited. - Kozłowski S., 2002, Ekorozwój. Wyzwanie XXI wieku, PWN, Warszawa. - Wiśniewski P., 2015: Przeciweroyjna funkcja lasów glebochronnych. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk. - Kistowski M., Wiśniewski P., 2017: Niskowęglowy rozwój obszarów wiejskich w Polsce a plany gospodarki niskoemisyjnej. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk. - Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Pomorskie Studia Regionalne, 2001, UMWP, Gdańsk, - czasopismo Aura B. Literatura uzupełniająca	
	Uzupełniająca lista lektur	- Bartkowski T., 1981, Kształtowanie i ochrona środowiska, PWN, Warszawa-Poznań. - Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk. UAM, Poznań, - Studia przyrodniczo-krajobrazowe województwa pomorskiego, Pomorskie Studia Regionalne, 2006, UMWP, Gdańsk, - Wiśniewski P., Wojtasik M., 2006: Problemy środowiskowe składowiska odpadów komunalnych w Rozwarzynie k. Nakła, Ekologia i Technika, vol. XIV, nr 2, 70-76. - Wiśniewski P., Loranc-Wiśniewska L., Wojtasik M., 2008: Finansowanie ochrony środowiska na przykładzie Banku Ochrony Środowiska S.A. Oddział w Bydgoszczy, Ekologia i Technika, vol. XVI, nr 5, 248-250. - Wiśniewski P., 2014: Powiatowe programy ochrony środowiska w kontekście zarządzania przeciweroyjną ochroną gleb na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego. Woda-Środowisko- Obszary Wiejskie, t. 14, z. 2(46), 141-153. - Wiśniewski P., Wojtasik M., 2014: Wpływ erozji gleb na fizjonomię krajobrazu. Ekologia i Technika, 6 (133), 346-351. - Wiśniewski P.,	

	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.